

Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální školy, Karlovy Vary, Vančurova 83

Vančurova 83, 360 17 Karlovy Vary

Identifikátor školy: 600 022 854

Termín konání inspekce: 21. – 23. března 2005

Čj.:	e2-1021/05-4004
Signatura:	oe2ny530

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Príspevková organizace Speciální školy, Karlovy Vary, Vančurova 83 je zřízená Karlovarským krajem a v současné době sdružuje speciální mateřskou školu, speciální základní školu pro žáky se specifickými poruchami učení, zvláštní školu, pomocnou školu, praktickou školu, školní družinu a speciální pedagogické centrum. Školy jsou umístěny ve čtyřech odloučených pracovištích a vzdělává se v nich v tomto školním roce 165 žáků. Na výuce se podílí celkem 31 pedagogických pracovníků.

Inspekce proběhla ve třídách zvláštní školy, pro kterou tvoří spádový obvod více jak 10 okolních obcí. Dopravní dostupnost je velmi dobrá, je zajištěna městskou hromadnou dopravou. Vyučování ve třech třídách, které navštěvuje 41 žáků, se řídí podle Vzdělávacího programu zvláštní školy, schváleného MŠMT čj. 22 980/97 ze dne 20. června 1997.

Vlastní jídelnu škola nemá, žáci se mohou stravovat v blízké jídelně základní školy.

Tři oddělení školní družiny navštěvuje 42 žáků.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální podmínky vzdělávání ve zvláštní škole.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání ve zvláštní škole.

Průběh a výsledky vzdělávání ve zvláštní škole v předmětech matematika, chemie, český jazyk, pracovní vyučování, občanská, výtvarná, hudební a tělesná výchova, zdravotní tělesná výchova.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání ve třídách zvláštní školy zabezpečuje v tomto školním roce devět pedagogických pracovníků, z nichž sedm má odbornou kvalifikaci pro výuku ve speciálních školách. Dvě učitelky jsou absolventky střední školy, jedna dokončuje studium speciální pedagogiky. Vzhledem k dosaženému vzdělání a délce praxe ve speciální škole je skladba úvazků jednotlivých vyučujících účelná. Většina z nich má odborné zkušenosti, které ředitelka efektivně využívá, tak jako jejich osobní dispozice a kladný vztah k předmětu.

Organizační struktura školy stanovená ředitelkou školy je přehledná a účelná. Kompetence a povinnosti pracovníků s delegováním pravomocí jsou písemně zpracovány v náplních práce jednotlivců (např. činnost výchovného poradce, školního metodika prevence). Obecná ustanovení v dalších dokumentech (Vnitřní režim školy, Provozní řád) zajišťují plynulý průběh výuky i chod školy. Je vytvořen informační systém, který umožňuje včasné spojení s ostatními pracovišti, možnost pravidelného jednání metodických a poradních orgánů i každodenního osobního kontaktu vyučujících (např. učitelé tříd zvláštní školy se setkávají před nebo po vyučování). Pravidelně podle stanoveného harmonogramu jsou organizována jednání pedagogické rady, provozní porady, porady vedení školy i činnost metodických složek. Ze záznamů z jednání je zřejmá neformální spolupráce členů pedagogického sboru. Zavedený informační systém umožňuje operativní řízení škol. Pro další období má ředitelka školy sestavenou Dlouhodobou koncepci, kde kromě obecných cílů jsou konkrétní záměry v oblasti organizační, personální i materiálně-technického zabezpečení.

Systém vedení a hodnocení zaměstnanců je stanoven. Jsou zpracována kritéria odměn, která jsou orientována na kvalitu pedagogické práce a kladně ji ovlivňují.

Nekvalifikovaným pedagogickým pracovníkům ve škole je věnována metodická pomoc zkušenými a odborně zdatnými vyučujícími. Další vzdělávání učitelů probíhá v souladu se zaměřením školy a realizovanými vzdělávacími programy speciálních škol. Vyučující se účastní podle stanoveného plánu vybraných akcí, seminářů a přednášek. Učitelská knihovna je průběžně doplňována odbornou literaturou.

Kontrolní činnost členů vedení je realizována podle plánu a je zaměřena na všechny oblasti provozu školy. Kvalita práce pedagogů je sledována a posuzována při hospitační činnosti. Zjištění jsou s učiteli projednávána, opatření k nápravě jsou přijímána.

Práce vedení školy s pracovníky je systematická a pravidelné hodnocení jejich činnosti má pozitivní vliv na jejich další profesní růst.

Personální podmínky jsou ve sledovaných oblastech hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Třídy zvláštní školy jsou umístěny v prvním patře hlavní dvoupatrové budovy, která je majetkem Města Karlovy Vary. Žáci zvláštní školy v ní využívají k výuce ještě školní dílny a menší tělocvičnu. Své vlastní prostory má v přízemí školní družina. Pro vyučující je zřízena prostorově menší sborovna.

Současné materiálně-technické vybavení umožňuje plnou realizaci vzdělávacího programu zvláštní školy. Učebny i další školní prostory umožňují organizaci vyučování s respektováním psychohygienických zásad a jsou dostačující vzhledem k aktuálnímu počtu a složení žáků. Školní třídy jsou světlé, funkčně zařízené. Ve všech je zánovní nábytek, výška žákovských stolků a židlí odpovídá vzrůstu zařazených žáků. V budově je nově rekonstruované sociální zařízení. Estetická stránka všech školních prostor má velmi dobrou úroveň, chodby zdobí výtvarné práce a výrobky žáků, všude bylo čisto a pořádek. Prostředí je pro žáky podnětné a působí velmi pěkným dojmem.

Učebny jsou vybaveny převážně tabulárními přehledy učiva i dalšími tematicky zaměřenými pomůckami. Žáci vlastní učebnice, pracovní sešity, různé textový, obrazový a další pracovní materiál. Vyučující mají k dispozici bohatý zásobník názorných pomůcek ke všem sledovaným předmětům (v některých případech jsou zhotoveny samotnými učiteli) i dostatečné množství základní didaktické a audiovizuální techniky (televize, video, magnetofon). Odborné pracovní hudební a výtvarné výchovy nejsou zřízeny.

Ředitelka školy věnuje stálou pozornost zlepšování materiálních podmínek, tato oblast je i součástí dlouhodobé koncepce školy pro další období.

Materiálně-technické podmínky jsou ve sledovaných oblastech hodnoceny jako velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Vzdělávání ve škole probíhá podle platného vzdělávacího programu. Předložený učební plán, realizovaný školou, je v souladu se schválenými učebními dokumenty.

Učitelé mají zpracované tematické plány pro jednotlivé předměty a ročníky školy. Plnění plánů je sledováno členy vedení školy při kontrolní činnosti.

Dokumentace školy je vedena na předepsaných tiskopisech. Třídní knihy, třídní výkazy i katalogové listy jsou pravidelně kontrolovány. Dokumenty průkazně zachycují průběh vzdělávání.

Rozvrh hodin jednotlivých tříd je sestaven podle požadované hodinové dotace předmětů i ročníků, respektuje didaktické i psychohygienické zásady výuky. V dílnách i tělocvičně jsou k dispozici provozní řády s jasnými pravidly. Školní řád je velmi dobře zpracován. Zahrnuje požadovaná ustanovení (např. o právech a povinnostech žáků). Příslušná pravidla jsou v souladu s Úmluvou o právech dítěte. Žáci jsou s dokumentem seznamováni počátkem školního roku, jsou o něm prokazatelně informováni i zákonní zástupci všech žáků.

Funkční informovanost vůči žákům i jejich rodičům či zákonným zástupcům je zabezpečena jak prostřednictvím žákovských knížek, třídních schůzek, dnů otevřených dveří a školních akcí, tak velmi dobrou prací Speciálně pedagogického centra při škole, výchovné poradkyně a školní psycholožky. V současné době se úzká spolupráce všech pedagogických pracovníků v oblasti prevence sociálně patologických jevů projevuje v propojenosti a integraci této problematiky do samotné výuky. Škola má zpracován Minimální preventivní program, je zaměřen na volnočasové aktivity žáků a přispívá ke kladnému ovlivňování vzdělávání.

Klima školy, pracovní prostředí a vzájemné vztahy mezi pedagogy, kteří respektují výukové možnosti a schopnosti jednotlivých žáků, pozitivně ovlivňují chod školy a přispívají k všeobecnému rozvoji osobnosti žáků i jejich přípravě pro praktický život.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

Výuka všech sledovaných předmětů (matematika, chemie, český jazyk, pracovní vyučování, rodinná, výtvarná, hudební a tělesná výchova) je realizována podle tematických plánů, které jsou zpracovány všemi vyučujícími. Obsah učiva odpovídá příslušnému vzdělávacímu programu. Vyučující v průběhu sledovaných hodin přizpůsobovali konkrétní výukové cíle aktuálnímu stavu třídy, dbali na návaznost na předchozí témata i specifiku stupně postižení jednotlivých žáků. Bezprostřední příprava pedagogů na vyučování byla velmi dobrá.

Vyučování probíhalo v kmenových třídách, sledovaná výuka pracovního vyučování vyšších ročníků ve školní dílně, zdravotní tělesná výchova v tělocvičně školy. Prostorové a pracovní podmínky pro zajištění výuky všech složek výchovných předmětů jsou celkově dobré. Vybavení kmenových učeben při současném počtu žáků jednotlivých tříd má velmi dobrou úroveň. Některé z nich byly vzhledem k činnostem (rodinná, hudební a výtvarná výchova) vhodně uspořádány a přizpůsobeny. Škola disponuje dostatečným množstvím základních pomůcek, audiovizuální techniky i pracovního materiálu pro všechny sledované předměty. Vyučující v průběhu výuky využívali ve většině hodin vhodných pomůcek (např. v hodinách zdravotní tělesné výchovy velké gumové míče, rodinné výchovy video, hudební výchovy Orffovy nástroje, českého jazyka řady literárních ukázek, textového materiálu a kartiček pro mluvnická cvičení).

Zhlédnuté vyučovací jednotky a bloky byly ve velké většině velmi dobře organizačně zajištěny, jejich jednotlivé části a celková struktura odpovídaly zvoleným formám a metodám práce i jednotlivým činnostem (zdařilé i ve třídách s žáky dvou ročníků). V jejich průběhu se projevoval záměr vyučujících zaujmout žáky jak pro práci ve skupině, tak pro samostatnou činnost. Učitelé sledovali průběžné plnění stanovených vyučovacích cílů. Ty odpovídaly možnostem a věku žáků jednotlivých tříd. V některých případech byl cíl nahrazen seznámením s průběhem hodiny a následně chyběla systematická práce s ním. Ve většině vyučovacích hodin převládalo činnostní pojetí výuky, frontálně vedený vyučovací proces byl často prokládán zajímavými úkoly (např. v hudební výchově dramatizací, v českém jazyce soutěžemi a tajenkou). Výrazným pozitivem veškeré výuky byl individuální přístup všech vyučujících k žákům s různým stupněm postižení. Při výkladu nového učiva i při opakovacích činnostech byla zřejmá návaznost na předcházející učební látku. Ve třídách s žáky různých ročníků byla využívána převážně práce ve skupinách s využitím účelných metod výuky.

Kladem bylo střídání činností u tabule, v lavici a na koberci. Úvodní části bloků pracovního vyučování a hodina výtvarné výchovy byly uvedeny teoretickým výkladem a ukázkami postupů. V několika blocích pracovního vyučování bylo opomenuto důkladnější vysvětlení pracovního postupu, což se projevilo při průběžné kontrole dílčích pracovních kroků. Žákům byl dáván prostor k uplatnění svého názoru (velmi pěkně v hodině rodinné výchovy), fantazie (v hodinách hudební a výtvarné výchovy), bylo respektováno jejich individuální pracovní tempo, často byla využita možnost relaxace. Specifické vzdělávací potřeby žáků byly zabezpečeny zejména individuálním přístupem a diferenciací zadávaných úkolů. Zvolené metodické postupy jednotlivých činností v hodinách matematiky a českého jazyka byly většinou správné, v některých případech se objevily rezervy v práci s chybou a v důslednější kontrole samostatné práce.

Motivace byla patrná ve všech navštívených hodinách. Nejčastěji bylo využito cílené vstupní motivace, která v průběhu výuky většiny hodin kladně ovlivnila vlastní zájem o předmět a aktivní přístup žáků k práci. Jako dalšího motivačního prostředku užívali vyučující pochvaly, povzbuzení a ocenění. K významným pozitivům výuky patřilo prolínání složek předmětů a časté využívání mezipředmětových vztahů. Sporadicky se objevily motivační prvky v závěru vyučovacích hodin, tak jako motivace žáků pro další činnost nebo domácí přípravu.

Výuka všech sledovaných předmětů probíhala v klidném prostředí, vyučující ve třídách navodili velmi pěkné pracovní klima, které kladně ovlivnilo průběh i celkovou úroveň výuky. Rozvoj komunikativních dovedností byl podporován, často využívaná metoda řízeného rozhovoru či výkladu dávala žákům vždy dostatek prostoru a času pro vyjádření svého názoru. Náležitá péče byla věnována spisovnému vyjadřování i pravidelnému procvičování čtenářských dovedností žáků. Písemné projevy jsou vyučujícími kontrolovány, mají velmi pěknou úroveň a jejich rozsah je adekvátní věku žáků. Všichni žáci dodržovali ve vyučovacích hodinách i mimo něj zásady chování, vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky jsou postaveny na vstřícnosti a respektu.

V průběhu výuky vyučující všech předmětů pravidelně hodnotili činnost žáků. K tomu využívali jak slovní formu pochvaly a povzbuzení, tak často i klasifikaci. V některých závěrečných částech vyučovacích hodin se objevilo originální hodnocení, při kterém měli žáci možnost posoudit výkony v hodině jak třídního kolektivu, tak i své vlastní např. pomocí barvy nebo vyjádřením pohybem. Při celkovém hodnocení jednotlivců učitelé brali na zřetel individuální možnosti a momentální dispozice žáků, jejich schopnosti projevit se ve sledovaných předmětech. V závěru některých vyučovacích hodin (kromě předmětů výchov) byl ale vyhrazen menší prostor a věnováno méně času celkovému hodnocení.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání ve sledovaných předmětech je hodnocena jako dobrá.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

K získání přehledu o úrovni výchovně-vzdělávací práce vyučující pravidelně zadávají průběžné prověrky a testy s vyhodnocením úspěšnosti jednotlivých žáků a ročníků. Prověřování probíhá v různých předmětech. Z analýzy výsledků plynou úkoly k upevňování a docvičování učební látky.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání jsou ve sledovaných oblastech hodnoceny jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT dne 14. listopadu 2002 pod čj. 29 074/02-21;
2. Zřizovací listina vydaná Karlovarským krajem dne 1. ledna 2002 bez čj.;
3. Statistický výkaz Škol (MŠMT) V 4b-01 o zvláštní škole podle stavu k 30. 9. 2004;
4. Rozvrh hodin pro školní rok 2004/2005 k datu zahájení inspekce;
5. Učební plán zvláštní školy, platný ve školním roce 2004/2005;
6. Třídní knihy zvláštní školy pro školní rok 2004/2005;
7. Třídní výkazy zvláštní školy pro školní rok 2004/2005;
8. Katalogové listy žáků zvláštní školy;
9. Koncepce školy;
10. Tematické plány sledovaných předmětů pro školní rok 2004/2005;
11. Záznamy z jednání pedagogické rady;
12. Organizační řád školy;
13. Vnitřní řád školy, Režim školy;
14. Plán práce školy pro školní rok 2004/2005;
15. Plán výchovného poradce pro školní rok 2004/2005;
16. Minimální preventivní program pro školní rok 2004/2005;
17. Doklady o vzdělání pedagogických pracovníků zvláštní školy;
18. Písemnosti žáků ve sledovaných předmětech ve školním roce 2004/2005;
19. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2003/2004.

ZÁVĚR

V tomto školním roce jsou personální podmínky ve zvláštní škole velmi dobré.

Materiální a technická oblast umožňuje plnou realizaci vzdělávacího programu. Vyučující disponují dostatečným množstvím základních pomůcek, didaktickou i audiovizuální technikou. Výuka probíhá v prostorově vhodných učebnách, velmi dobře je zařízena a využívána nová počítačová pracovna. Učitelská knihovna je průběžně doplňována odbornou literaturou. Vnitřní informační systém je funkční, informovanost rodičovské veřejnosti je zajištěna.

Zhlédnuté vyučovací hodiny a výukové bloky probíhaly v souladu s příslušným vzdělávacím programem. Organizace vyučování i příprava na něj měly dobrou, v mnoha případech velmi dobrou úroveň. V jeho průběhu bylo využíváno vhodných metod a forem práce typických pro práci ve speciálních školách. Pracovní klima přispívalo k aktivitě žáků i jejich zájmu o předmět. V některých případech chyběl větší prostor pro práci s chybou, pro závěrečné hodnocení činnosti třídních kolektivů i jednotlivých žáků s možnou motivací pro příští práci.

Učitelé vedou žáky k samostatnosti a přípravě na jejich praktický život. V působení na rozvoj jejich osobnosti respektují možnosti a schopnosti každého jednotlivce.

Hodnoticí stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu Mgr. František Mottl

.....

Členka týmu Mgr. Jitka Davidová

.....

V Karlových Varech dne 15. dubna 2005

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. dubna 2005

Razítko

Ředitelka školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jana Müllerová

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	6. květen 2005	e2-1021/05-4004
Zřizovatel	6. května 2005	e2-1021/05-4004

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.